

Esetmódszer

Miért kell tudni térképet olvasni?

Készítette: Koczó Blanka (II. évfolyam földrajz szakos MA hallgató, 2016)

Évfolyam: 9.

Tematikai egység: A földi tér ábrázolása

Tantermen kívüli óra

Előkészítés

- Kirándulás szervezése a Rám-szakadékba vagy egy közeli parkba (dupla órán vagy osztálykiránduláson)
- A terep megismerése után a tanár kihelyez megtalálendő tárgyakat, melyek számokkal vannak ellátva (ezek lehetnek már meglévő geocaching ládák is); legyen kb. 10-15 állomás
- A kihelyezett állomásokhoz feladatlap készítése; több bejárési útvonal is legyen
- Lehetőleg úgy állítja össze a tanár a feladatlapot, hogy minél többet kelljen a térképet használni; legyen olyan állomás, ahol nem működik a GPS (ha lehetséges)
- Példafeladatok
 - Az 1. állomáson fordulj északkeletre! Milyen jellegzetes tárgyat láatsz?
 - A 2. állomás GPS koordinátája
 - A 3. állomást melyik (turista)útról lehet a legkönnyebben megközelíteni?
 - Jelöld be a kapott úrfelvételen a 4. állomást!
 - Melyik irányból lehet a legkönnyebben (legkevésbé meredeken) megközelíteni az 5. állomást?
 - Hogyan keletkezhetett az a mélyedés, amiben a 6. állomás van?
 - Miért alakult ki a Rám-szakadék?

Eszközök: (turista)térkép, GPS, iránytű, úrfelvétel

Szervezés

- Csoportok alakítása: 4 fős csoportok
- Minden csoporttag kap egy-egy eszközt, amiért felelős; minden állomás teljesítése után eszközcsere
- Minden csoportból tudja valaki a tanár telefonszámát, és fordítva
- Indulás előtti kérdések:
 - Melyik eszköz lesz szerinted a leghasznosabb? (várható válasz: GPS)
 - Kell-e egyáltalán a térkép?

Kirándulás = „eset”

A probléma feltárása, megoldása

- Önálló gondolkodás kérdésekkel (10 perc)
 1. Milyen eszközöket használhattok az utatok során?
 2. Értékelj egy 1-5-ös skálán, hogy melyik eszköz mennyire segített az utatok során!
 3. Ha csak egy eszközt használhatnál egy jövőbeli hasonló úton, akkor melyiket választanád? Indokold válaszod!

4. Kinek van szüksége manapság térképekre?
5. Milyen eszközt választanál a következő szituációkban:
 - magyarországi biciklis körutazás tervezése
 - városnézés New Yorkban
 - hajóút az Atlanti-óceánon
 - egy jellegzetes tereptárgy keresése
 - spanyolországi autós körutazás
 - geocaching láda keresése a Mátrában
 - a mágneses Északi-sark keresése
6. Milyen alkalmakkor használnál inkább térképet, mint GPS-t? Sorolj fel legalább 3 esetet!
7. Milyen információkat tudtál leolvasni a túra közben a térképről? Sorolj fel legalább 5-öt!
8. Értékeld térképolvasási képességed egy 1-5-ös skálán!
9. Mi okozott nehézséget? Mit tehetnél, hogy fejlődjön a térképolvasási képességed?

- Kérdések megbeszélése a kialakított 4 fős csoportokban, az 5. kérdést illetően megegyezésre kell jutni a csoporton belül (10 perc)
- Attól függően, hogy mennyire ismerik egymást a tanulók, a 7-8. kérdést nem muszáj megvitatniuk, lehetne elgondolkodtató házi feladatként is
- 3-7. kérdések megbeszélése közösen (5 perc)
- Frontális tanári közlés: turistatérképen való tájékozódás: szintvonal, jelrendszer, tájolás, méretarány megbeszélése (4 perc)
- Tanulságok közös megfogalmazása: manapság is fontosak a térképek a tájékozódáshoz; nem biztos, hogy mindenhol van GPS jel; a térkép alapján könnyebb elképzelni a valóságot; extra információkhoz juthatunk a térképről, amit egy GPS koordinátából nem tudnánk meg (3 perc)

Értékelés (3 perc)

- Hogyan sikerült a feladatlapok megoldása? (az önálló munka során a tanár megnézi)
- Együttműködés értékelése; mennyire voltak egymásra utalva, hogy oldották meg (pl. eltévedés, vitatkozás, hogy merre menjenek)
- Logikai térképolvasás fejlesztésének további lehetősége: bátorítás arra, hogy ha a térképen látnak egy érdekes jelenséget, akkor gondolkozzanak el a miérten

Folytatás

- A térképek fajtái, vetülettípusok
- Távérzékelés, a GPS működési elve, digitális térképek, GIS fogalma